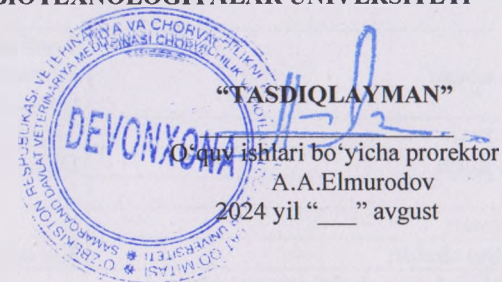

**O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIIY TA’LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI
SAMARQAND DAVLAT VETERINARIYA MEDITSINASI,
CHORVACHILIK VA BIOTEXNOLOGIYALAR UNIVERSITETI**

**DONLI EKINLAR BIOLOGIYASINING ILMIY ASOSLARI VA
YETISHTIRISHDA INNOVATSION TEXNOLOGIYALAR
FANI BO‘YICHA**

SILLABUS

Magistratura mutaxassisligi uchun

Bilim sohasi: 800000- Qishloq, o‘rmon, baliq xo‘jaligi va veterinariya

Ta’lim sohasi: 810000- Qishloq xo‘jaligi

Mutaxassislik: 70810402 – O‘simlikshunoslik

Samarqand - 2024

Modul / FAN SILLABUSI
Agrotexnologiya fakulteti
70810402 – O'simlikshunoslik mutaxassisligi

Fan nomi:	Donli ekinlar biologiyasining ilmiy asoslari va yetishtirishda innovatsion texnologiyalar
Fan turi:	Tanlov
Fan kodi:	DEBIAYITM2206
Yil:	2
Semestr:	2
Ta'lim shakli:	Kunduzgi
Mashg'ulotlar shakli va semestrga ajratilgan soatlar:	180
Ma'ruza	40
Amaliy mashg'ulotlar	50
Laboratoriya mashg'ulotlari	-
Seminar	-
Mustaqil ta'lim	90
Kredit miqdori:	6
Baholash shakli:	Imtihon
Fan tili:	O'zbek

Fan maqsadi (FM)	
FM1	Talabalarga donli ekinlardan yuqori to'yimli don yetishtirishda innovatsion texnologiyalarni qullash orqali don ekinlarini parvarishlash va boshqara oladigan va ulardan foydalanishning samarali usullarni nazariy asoslab amalda erishish yo'llarini o'rganish bo'yicha talabalarga nazariy va amaliy bilim berishdan iborat.

Fanni o'zlashtirish uchun zarur boshlang'ich bilimlar	
1.	Botanika
2.	Seleksiya
3.	O'simlikshunoslik

Ta'lim natijalari (TN)	
	Bilimlar jihatidan:
TN1	Don ekinlari haqida bilimga ega bo'lishlari kerak;
TN2	Don ekinlarining morfologik va biologik xususiyatlarini bilishlari lozim;
TN3	Don ekinlarini yetishtirishda innovatsion texnologiyalar to'g'risida bilimga ega

	bo'lishlari kerak;
TN4	Hosilni yig'ib olish va saqlash haqidagi umumiy qonuniyatlarini bilishi kerak; <i>Ko'nikmalar jihatidan:</i>
TN5	Don ekinlarining vazifasi va rivojlanishi haqida bilishi;
TN6	Don ekinlaridan yuqori hosil olishda tashqi muhit sharoitlarini aniqlay oladi;
TN7	Don ekinlarini ekishdan oldingi va ekin unib chiqadigan davrlarda, hosil yetilib borayotgan paytda urug'larda kechadigan biokimyoviy va fiziologik jarayonlarga to'g'ri baho bera oladi;
TN8	Don ekinlaridan yuqori va sifatli hosil olish yo'llarini ishlab chiqish va qo'llashni biladi.

Fan mazmuni	
Mashg'ulotlar shakli: ma'ruza (M)	
M1	Kirish. "Donli ekinlar biologiyasining ilmiy asoslari va yetishtirishda innovatsion texnologiyalar" fanining qishloq xo'jalik ishlab chiqarishdagi o'rni.
M2	Kuzgi bug'doyning sug'oriladigan yerlarda yetishtirish texnologiyasi.
M3	Kuzgi bug'doyning lalmi erlarda yetishtirishda innovatsion texnologiyalar.
M4	Sug'oriladigan yerlarda arpa yetishtirishda innovatsion texnologiyalar.
M5	Lalmi erlarda arpa yetishtirishda innovatsion texnologiyalar.
M6	Don uchun javdar yetishtirishda innovatsion texnologiyalar.
M7	Suli yetishtirishda innovatsion texnologiyalar.
M8	Tritikale yetishtirishda innovatsion texnologiyalar.
M9	Don uchun makkajo'xori yetishtirishda innovatsion texnologiyalar.
M10	Don uchun jo'xori yetishtirishda innovatsion texnologiyalar.
M11	Sholi yetishtirishda innovatsion texnologiyalar.
M12	Tariq yetishtirishda innovatsion texnologiyalar.
M13	Marjumak yetishtirishda innovatsion texnologiyalar.
M14	No'xat yetishtirishda innovatsion texnologiyalar.
M15	Loviya va mosh yetishtirishda innovatsion texnologiyalar.
M16	Soya yetishtirishda innovatsion texnologiyalar.
M17	Ko'k no'xat yetishtirishda innovatsion texnologiyalar.
M18	Yasmiq va burchoq yetishtirishda innovatsion texnologiyalar.
M19	Donli ekinlarni oraliq ekin sifatida yetishtirishda innovatsion texnologiyalar.
M20	Innovatsion yetishtirish texnologiyalarini don va urug'lik sifatiga ta'siri.
Mashg'ulotlar shakli: amaliy mashg'ulotlar (A)	
A1	Donli ekinlar morfologiyasini o'rganish.
A2	I va II guruh g'alla ekinlarining bir- biridan farqi
A3	Don ekinlarining rivojlanish fazalari.
A4	Bug'doy morfologik belgilarini o'rganish.
A5	Bug'doy turlari, tur xillarining farqlari bug'doy turlarini aniqlash.
A6	Yumshoq va qattiq bug'doy va ularni farqlovchi belgilar.
A7	Arpa biologiyasi va morfologiyasi

A8	Arpaning kenja turlari va tur xillarini o'rganish.
A9	Javdar morfologik belgilarini o'rganish. Ularni boshloqlariga qarab aniqlash
A10	Suli morfologik belgilarini o'rganish. Ularni boshloqlariga qarab aniqlash.
A11	Tritikali turlari va tur xillari, biologiyasi.
A12	Makkajo'xori biologiyasi va morfologiyasi
A13	Makkajo'xori tur xillari va morfologiyasi.
A14	Jo'xori biologiyasi
A15	Jo'xori tur xillari va morfologiyasi.
A16	Tariq tur xillari va morfologiyasi.
A17	Sholi biologiyasi
A18	Sholi –tur xillari va morfologiyasi.
A19	Donli ekinlar ekish me'yori hisoblash va o'simliklar qalinligini aniqlash.
A20	Don dukkakli ekinlarning umumiy tavsifi.
A21	No'xat biologiyasi va yetishtirish texnologiyasi.
A22	No'xat tur xillari va morfologiyasi
A23	Ko'k no'xat tur xillari va morfologiyasi.
A24	Soya sistematikasi, morfologik belgilari.
A25	Loviya, Mosh sistematikasi, morfologik belgilari.

Mustaqil ta'lim (MT)		
1.	Arpa yetishtirishda innovatsion texnologiyasi.	6 soat.
2.	Ko'k no'xat yetishtirishda innovatsion texnologiyasi.	6 soat
3.	Tretikale yetishtirishda innovatsion texnologiyasi.	6 soat
4.	Makkajo'xori yetishtirishda innovatsion texnologiyasi.	6 soat.
5.	Marjumak yetishtirishda innovatsion texnologiyasi.	6 soat
6.	Donli ekinlarning rivojlanish davrlarining umumiy va xususiy belgilari.	6 soat
7.	Ko'k no'xat biologiyasi va yetishtirishda innovatsion texnologiyasi.	6 soat.
8.	Soya biologiyasi va yetishtirishda innovatsion texnologiyasi.	6 soat.
9.	Yasmiq biologiyasi va yetishtirishda innovatsion texnologiyasi.	6 soat
10.	Loviya biologiyasi va yetishtirishda innovatsion texnologiyasi.	6 soat.
11.	Burchoq biologiyasi va yetishtirishda innovatsion texnologiyasi.	6 soat.
12.	Mosh biologiyasi va yetishtirishda innovatsion texnologiyasi.	6 soat.
13.	Jo'xori biologiyasi va yetishtirishda innovatsion texnologiyasi.	6 soat
14.	Sholi biologiyasi va yetishtirishda innovatsion texnologiyasi.	6 soat
15.	Tariq biologiyasi va yetishtirishda innovatsion texnologiyasi.	6 soat
Jami:90		

Asosiy adabiyotlar	
1.	X.Atabayeva, O.Qodirxo'jayev-O'simlikshunoslik-T.Yangi asr avlodi, 2006.
2.	O.Mirzayev -Yem-xashak yetishtirish- (darslik) "Yangi nashr" Toshkent, 2014.

3.	X.N.Atabayeva, J.B.Xudayqulov O'simlikshunoslik (darslik), "Fan va texnologiyalar" Toshkent, 2018
Qo'shimcha adabiyotlar	
1.	Mirziyoev Sh.M. Birlashgan millatlar tashkiloti bosh assambleyasi 75-sessiyasida so'zlagan nutqini o'rganish va keng jamoatchilik o'rtasida targ'ib qilish. O'quv qo'llanma. Toshkent, "Ma'naviyat" NMIU, 2021 yil.-280 bet.
2.	Mirziyoev Sh.M. Yangi O'zbekistonda erkin va faravon yashaylik. Toshkent, "Tasvir" nashriyot uyi, 2021 yil.-52 bet.
3.	Mirziyoev Sh.M. Insonparvarlik, ezgulik va bunyodkorlik-milliy g'oyamizning poydevoridir. g.Toshkent, "Tasvir" nashriyot uyi, 2021 y. 36 bet.
4.	Mirziyoev Sh.M. Yangi O'zbekiston taraqqiyot strategiyasi. Toshkent, "O'zbekiston" nashriyoti, 2022 y. 416-bet.
5.	O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2019-yil 28-martdagi "Veterinariya va chorvachilik sohasida davlat boshqaruvi tizimini tubdan takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi PF-5696 son Farmoni.
6.	O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2022-yil 31-martdagi "Veterinariya va chorvachilik sohasida kadrlar tayyorlash tizimini tubdan takomillashtirish to'g'risida"gi PQ-187-son qarori.
Axborot manbalari 1. www.lex.uz -O'zbekiston Respublikasi Qonun xujjatlari Ma'lumotlari milliy bazasi 2. www.Ziynet.uz . 3. www.veterinariya.medsinasi.uz	

Talabaning fan bo'yicha o'zlashtirish ko'rsatkichini nazorat qilishda quyidagi mezonlar tavsiya etiladi:

a) 5 baho olish uchun talabaning bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim:

- fanning mohiyati va mazmunini to'liq yoritib olsa;
- fandagi mavzularni bayon qilishda ilmiylik va mantiqiylik saqlanib, ilmiy xatolik va chalkashliklarga yo'l qoymasa;
- fan bo'yicha mavzu materiallarining nazariy yoki amaliy ahamiyati haqida aniq tasavvurga ega bo'lsa;
- fan doirasida mustaqil erkin fikrlash qobiliyatini namoyon eta olsa;
- berilgan savollarga aniq va lo'nda javob bera olsa;
- konspektga puxta tayyorlangan bo'lsa;
- mustaqil topshiriqlarni to'liq va aniq bajargan bo'lsa;
- fanga tegishli qonunlar va boshqa me'yorli-xuquqiy hujjatlarni to'liq o'zlashtirgan bo'lsa;
- fanga tegishli mavzulardan biri bo'yicha ilmiy maqola chop ettirgan bo'lsa;

- tarixiy jarayonlarni sharxlay bilsa;
- b) 4 baho olish uchun talabani bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim:**
- fanning mohiyati va mazmunini tushungan, fandagi mavzularni bayon qilishda ilmiy va mantiqiy chalkashliklarga yo'l qo'ymas;
 - fanning mazmunini amaliy ahamiyatini tushungan bo'lsa;
 - fan bo'yicha berilgan vazifa va topshiriqlarni o'quv dasturi doirida bajarsa;
 - fan bo'yicha berilgan savollarga to'g'ri javob bera olsa;
 - fan bo'yicha konspektini puxta shakllantirgan bo'lsa;
 - fan bo'yicha mustaqil topshiriqlarni to'liq bajargan bo'lsa;
 - fanga tegishli qonunlar va boshqa me'yoriy xujjatlarni o'zlashtirgan bo'lsa.

- v) 3 baho olish uchun talabani bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim:**
- fan haqida umumiy tushunchaga ega bo'lsa;
 - fandagi mavzularni tor doirada yoritib, bayon qilishda ayrim chalkashliklarga yo'l qo'yilmas;
 - bayon qilish ravon bo'lmasa;
 - fan bo'yicha savollarga mujmal va chalkash javoblar olinmas;
 - fan bo'yicha matn puxta shakllantirilmagan bo'lsa.

g) quyidagi hollarda talabani bilim darajasi qoniqarsiz 2 baxo bilan baholanishi mumkin:

- fan bo'yicha mashg'ulotlarga tayyorgarlik ko'rilmagan bo'lsa;
- fan bo'yicha mashg'ulotlarga doir hech qanday tasavvurga ega bo'lmasa;
- fan bo'yicha matnlarni boshqalardan ko'chirib olganligi sezilib tursa;
- fan bo'yicha matnda jiddiy xato va chalkashliklarga yo'l qo'yilgan bo'lsa;
- fanga doir berilgan savollarga javob olinmasa;
- fanni bilmasa.

Fan o'qituvchisi haqida ma'lumot

Mualliflar:	N.Xalilov- "O'simlikshunoslik va yem-xashak yetishtirish" kafedrasini mudiri, professor, qishloq xo'jalik fanlari doktori B.T.Mavlonov- "O'simlikshunoslik va yem-xashak yetishtirish" kafedrasini dotsenti, qishloq xo'jalik fanlari nomzodi
E-mail:	O'simlik@mail.ru
Tashkilot:	Samarqand davlat veterinariya meditsinasi, chorvachilik va biotexnologiyalar "O'simlikshunoslik va yem-xashak yetishtirish" kafedrasini
Taqrizchilar:	1. A.L.Sanaqulov – Sharof Rashidov nomidagi SamDU Biokimyo instituti professori, qishloq xo'jaligi fanlari doktori 2. P.X.Bobomirzayev - Samarqand agroinnovatsiyalar va tadqiqotlar instituti professori., q-x.f. doktori

Mazkur Sillabus universitet o'quv-uslubiy kengashining 2024 yil ____ avgustdagi ____ sonli yig'ilishi bayoni bilan tasdiqlangan.

Mazkur Sillabus "O'simlikshunoslik va yem-xashak yetishtirish" kafedrasining 2024 yil ____ avgustdagi ____ sonli yig'ilishi bayoni bilan tasdiqlangan.

O'quv-uslubiy boshqarma boshlig'i

Fakultet dekani

Kafedra mudiri

Tuzuvchilar

R. Ro'ziqulov

E Berdimuratov

N.Xalilov

B.T.Mavlonov